

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549

Satisfaction of Chiefs and Colleagues Competencies of Class of 2006 Nurse Graduates from Srinakharinwirot University

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

อุณเรณ แก้วพินิจ^{1*}, จิรวรรณ อินคัม¹, ปาริชาติ ญาตินิยม¹ และ ทัสสนิยา วงษ์จันทานนท์²

¹ สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จ. นครนายก 26120

² สาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จ. นครนายก 26120

* ติดต่อผู้นิพนธ์: unraun@swu.ac.th

วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ 2555;7(3):132-136

Uraun Kaewpinij^{1*}, Jirawan Incum¹, Parichat Yatniyom¹ and Tassaneeya Wangsajantanon²

¹ Department of Adult Nursing, Faculty of Nursing, Srinakharinwirot University, Nakhonnayok, Thailand 26120

² Department of Child and Adolescent Nursing, Faculty of Nursing, Srinakharinwirot University, Nakhonnayok, Thailand 26120

* Corresponding author: unraun@swu.ac.th

Thai Pharmaceutical and Health Science Journal 2012;7(3):132-136

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 **วิธีการศึกษา:** กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชาจำนวน 90 คน และผู้ร่วมงานจำนวน 122 คน จากโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ที่ทำงานร่วมกับบัณฑิตพยาบาลมากกว่า 6 เดือน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล แบบประเมินนี้มีความเชื่อมั่นสูง (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.98) วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความต่างระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานโดยสถิติ t-test **ผลการศึกษา:** ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (mean = 3.78) และเมื่อพิจารณาในด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่าด้านที่พึงพอใจระดับมากได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล ($\bar{x} = 3.85$) การบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 3.75$) ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ ($\bar{x} = 3.97$), และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.98$) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานโดยรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุป: ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานของบัณฑิตพยาบาลปีการศึกษา 2549 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นว่าบัณฑิตมีสมรรถนะสูง โดยคะแนนด้านการบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำมีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นควรพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้แก่บัณฑิตรุ่นต่อไป

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ผู้บังคับบัญชา, ผู้ร่วมงาน, สมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล

Abstract

Objective: To examine satisfaction of the chief nurses and colleague nurses on competencies of nurses graduated from the Faculty of Nursing, Srinakharinwirot University in the academic year of 2006. **Methods:** In this descriptive study, the sample was 90 chief nurses and 122 colleague nurses from public and private hospitals who had been working with the graduate nurses for more than 6 months. Descriptive data were collected by the questionnaire of satisfaction on nursing competencies which was found to have a high reliability (Cronbach's alpha coefficient of 0.98). Descriptive statistics were employed to analyze the data. Differences between chief nurse and colleague nurses were tested by t-test. **Results:** Overall satisfaction of chief nurses and colleague nurses on nursing competencies were in high level ($\bar{x} = 3.78$ out of a total of 5). Considering scores of particular dimensions, it was found that nursing management/leadership ($\bar{x} = 3.75$), nursing service ($\bar{x} = 3.85$), responsibility ($\bar{x} = 3.97$), and social relationship ($\bar{x} = 3.98$) were also in high level. Scores of overall satisfaction and each dimension of satisfaction were between chief nurses and colleague nurses were not different at a significance level of 0.05. **Conclusion:** Chief nurses and colleague nurses rated competencies of nurses (class of 2006) graduated from Srinakharinwirot University as high, with the lowest score in the dimension of management/leadership. Nursing curriculum should emphasize developing such competencies.

Keywords: satisfaction, chief nurse, colleague nurses, nursing competency

บทนำ

การพัฒนาคนเพื่อให้มีศักยภาพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) ที่มีการเน้นเรื่องการพัฒนาศักยภาพของคน ประกอบกับการสิ้นสุดเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าใน พ.ศ. 2543 ที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดไว้ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาพยาบาลที่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตพยาบาลให้มีสมรรถนะทางการพยาบาลตรงตามความ

ต้องการและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ทั่วไปและศาสตร์ของวิชาชีพพยาบาล สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพมีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะผู้นำสามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์

ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม เข้าใจในตนเองและสภาพแวดล้อม มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยพร้อมทั้งนำผลวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการ มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ต่อส่วนรวมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541) ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒเปิดสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 นั้นเป็นหลักสูตรการศึกษาเต็มเวลา ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 ปีการศึกษา โดยต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต คณะพยาบาลศาสตร์ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ต้องคำนึงถึงคุณภาพของการศึกษา อันจะส่งผลทำให้บัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐาน และมีการรับรองสถาบันการศึกษาโดยสภาวิชาชีพพยาบาล ดังนั้นการติดตามผลผลิตบัณฑิตในด้านการประกอบอาชีพและความสามารถหรือสมรรถนะในการประกอบอาชีพตามที่ระบุของผู้ใช้บัณฑิตจึงสำคัญยิ่ง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะบัณฑิตต่อเนื่องกันมาตั้งแต่บัณฑิตรุ่นที่ 1 โดยผลงานวิจัยของ รองศาสตราจารย์ศศิธร วรรณพงษ์และคณะ² (2546) พบว่า ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตรุ่นที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สมรรถนะที่ผู้ประเมินมีความพึงพอใจมากเป็น 2 ลำดับแรกคือ สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสมรรถนะด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของบัณฑิต โดยมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุดรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 67.90 และ 66.60 รองลงไปเป็นสมรรถนะด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลและด้านการบริหารงานและการแสดงความเป็นผู้นำคิดเป็นร้อยละ 54.32 และ 50.75 ตามลำดับ

การติดตามประเมินความพึงพอใจต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 2,3 และ 4 พบว่า มีความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตรุ่นที่ 2³โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อคุณภาพของบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นที่ 3⁴ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ร้อยละ 73.33 รองลงมามีความพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ 15.56 และสุดท้ายจากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตรุ่นที่ 4⁵ พบว่าความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 3.95 (SD = 0.48) และรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

พึงพอใจมากมีเพียงด้านการบริหารและความเป็นผู้นำที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการทางการพยาบาลได้แก่ การรับและการประเมินผู้ป่วย/ผู้รับบริการ การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลทางการพยาบาล 2) ด้านการบริหารงานและการแสดงความเป็นผู้นำ 3) ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ และ 4) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ในปีการศึกษา 2549 มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 5 ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตร พ.ศ. 2541 และภายหลังสำเร็จการศึกษาบัณฑิตได้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สามารถประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตแต่ละรุ่นอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตรุ่นที่ 5 เพื่อนำผลการศึกษามาประกอบการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 (รุ่นที่ 5) ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิต โดยตั้งสมมติฐานว่าระดับความพึงพอใจระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะบัณฑิตไม่แตกต่างกัน

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 (รุ่นที่ 5)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บังคับบัญชา (หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล) และผู้ร่วมงาน (พยาบาลวิชาชีพ) ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 (รุ่นที่ 5) ที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนผู้บังคับบัญชา 2 คน และผู้ร่วมงาน 3 คนต่อบัณฑิตพยาบาล 1 คน ซึ่งสัดส่วนนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความพึงพอใจของ

ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อบัณฑิตพยาบาลศาสตร์²⁻⁵ และพบว่ามีการใช้สัดส่วนนี้ในงานวิจัยที่หลากหลาย ดังนั้นจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ จำนวนผู้บังคับบัญชาเท่ากับ 96 คน และจำนวนผู้ร่วมงานเท่ากับ 144 คน

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สร้างขึ้นโดย รองศาสตราจารย์ศศิธร วรณพงษ์และคณะ (2545)¹ เป็นแบบประเมินสมรรถนะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ สำหรับผู้บังคับบัญชา/หัวหน้าหอผู้ป่วย/ผู้ร่วมงาน ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 4 ด้าน มีทั้งหมด 69 ข้อประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาลจำนวน 39 ข้อ 2) ด้านการบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำ จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ จำนวน 12 ข้อ 4) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเกิร์ต (Likert-type rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับ 1 หมายถึงน้อยที่สุด ระดับ 2 หมายถึงน้อย ระดับ 3 หมายถึงปานกลาง ระดับ 4 หมายถึงมาก และระดับ 5 หมายถึงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อสมรรถนะโดยรวมและต่อสมรรถนะในแต่ละด้านอยู่ในช่วงคะแนน 1 - 5 คะแนน และแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่า 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย ค่า 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง ส่วนค่า 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก และท้ายที่สุด 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยพบว่ามีความเชื่อมั่นในระดับสูง (Cronbach's alpha coefficient = 0.98)

การรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บังคับบัญชาบัณฑิตพยาบาลซึ่งมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวนรวมทั้งหมด 96 ฉบับและพยาบาลวิชาชีพผู้ร่วมงานกับบัณฑิตพยาบาลจำนวน 144 ฉบับรวมทั้งสิ้น 240 ฉบับ ซึ่งส่งไปพร้อมกับจดหมายขอความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบสิทธิในการเข้าร่วมการวิจัยและการปฏิเสธ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามใส่ซองพร้อมซองเปล่าที่ติดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 212 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 88.33 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยแบ่งเป็นผู้บังคับบัญชาจำนวน 90 ฉบับ (ร้อยละ 93.75) และพยาบาลวิชาชีพผู้ร่วมงานจำนวน 122 ฉบับ (ร้อยละ 84.72)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผลระดับความพึงพอใจตามการแปลผลจากคะแนนเฉลี่ยเป็นระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความพึงพอใจต่อ

สมรรถนะบัณฑิตพยาบาลระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานโดยใช้สถิติ independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล โดยรวม (\bar{x} = 3.78) และรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านที่ได้รับการประเมินสูงสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{x} = 3.98) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ (\bar{x} = 3.97) ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล (\bar{x} = 3.85) ส่วนด้านการบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่น ๆ (\bar{x} = 3.75) (ตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาเฉพาะความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวม (\bar{x} = 3.88) และรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านที่ได้รับการประเมินสูงสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{x} = 4.02) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ (\bar{x} = 3.94) ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล (\bar{x} = 3.86) ส่วนด้านการบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่น ๆ (\bar{x} = 3.70) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิต (N = 212)

ความพึงพอใจต่อสมรรถนะของบัณฑิต	ผู้บังคับบัญชา [†] (n = 90)			ผู้ร่วมงาน (n = 122)			ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน		
	\bar{x}	SD	แปลผล*	\bar{x}	SD	แปลผล*	\bar{x}	SD	แปลผล*
ต่อสมรรถนะโดยรวม	3.88	0.55	มาก	3.89	0.56	มาก	3.78	0.57	มาก
ต่อสมรรถนะรายด้าน									
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.02	0.53	มาก	3.94	0.56	มาก	3.98	0.55	มาก
ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่	3.94	0.57	มาก	3.98	0.59	มาก	3.97	0.58	มาก
ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลและกระบวนการพยาบาล	3.86	0.54	มาก	3.85	0.57	มาก	3.85	0.56	มาก
การบริหารงานและความเป็นผู้นำ	3.70	0.56	มาก	3.78	0.59	มาก	3.75	0.58	มาก

* ระดับความพึงพอใจ ได้แก่ น้อยที่สุด, น้อย, ปานกลาง, มาก และ มากที่สุด

[†] เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะรวมและรายด้าน ระหว่างผู้บังคับบัญชาเทียบกับผู้ร่วมงาน ไม่พบความแตกต่างทางสถิติในทุกคู่ของการเปรียบเทียบ (independent t-test)

เมื่อพิจารณาเฉพาะความพึงพอใจของผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวม (\bar{x} = 3.89) และรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านที่ได้รับการประเมินสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ (\bar{x} = 3.98) รองลงมา คือ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{x} = 3.94) ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล (\bar{x} = 3.85) ส่วนด้านการบริหารและการแสดงความเป็น

ผู้นำได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่น ($\bar{x} = 3.78$) (ตารางที่ 1)

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน พบว่าความแตกต่างของคะแนนความพึงพอใจสองกลุ่มนี้ที่มีต่อสมรรถนะบัณฑิตทั้งต่อสมรรถนะโดยรวมและต่อสมรรถนะรายด้านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยด้านที่ได้รับการประเมินสูงสุดคือ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล และ ด้านการบริหารและการแสดงความเป็นผู้นำตามลำดับ เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานแยกกัน พบว่าผลเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพิจารณาโดยรวม และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชากับผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตพบว่าแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรองศาสตราจารย์ ศศิธร วรรณพงษ์และคณะ(2546)² วันเพ็ญ รักษ์ปวงชนและคณะ (2549)³ อุดมญา พันธินิตย์และคณะ (2548)⁴ และวิลาวลัย ไทรโรจน์รุ่งและคณะ (2551)⁵ ซึ่งติดตามประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในรุ่นที่ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ผลการวิจัยเหล่านี้พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีความพึงพอใจในระดับมากจนถึงมากที่สุด จากผลการศึกษาได้บ่งชี้ถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปี พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ได้ตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานในการประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 (รุ่นที่ 5) โดยภาพรวมลดลงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับบัณฑิตรุ่นที่ 4 แต่อย่างไรก็ตาม ระดับความพึงพอใจยังอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม

และรายด้าน ด้านที่ได้รับการคะแนนการประเมินต่ำสุด คือ ด้าน การบริหารและความเป็นผู้นำ

จากผลการวิจัยนั้นสามารถเสนอแนะแนวทางของการพัฒนาการเรียนการสอนได้ดังนี้คือ 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการบริหารงานและการแสดงความเป็นผู้นำโดยอาจารย์พยาบาลอาจจะต้องเป็นที่ปรึกษาและสร้างแรงจูงใจให้ผลิตเกิดความคิดสร้างสรรค์และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการงานที่ได้รับมอบหมายและให้กำลังใจในการนำเสนอผลงานของนิสิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลให้ผลิตแสดงออกของภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น 2) การส่งเสริมสมรรถนะด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลและการใช้กระบวนการพยาบาล ควรจัดรูปแบบการศึกษาโดยเน้นการค้นคว้าและกระตุ้นการเรียนรู้ทางภาคทฤษฎีและนำไปประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติได้ด้วยวิธีการที่ทันสมัย เช่น การสืบค้นบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ การปรึกษาข้อสงสัยคำถามเกี่ยวกับบทเรียนทางอินเทอร์เน็ตโดยผ่านเว็บไซต์ที่อาจารย์ภาควิชาสาขาการพยาบาลต่าง ๆ จัดขึ้นให้ผลิต ซึ่งอาจกำหนดไว้ในหลักสูตรว่าในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป ต้องเพิ่มการปรับปรุงด้านนี้เสมอ 3) การส่งเสริมสมรรถนะในด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่นั้น อาจารย์พยาบาลต้องปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และเน้นย้ำให้ผลิตพยาบาลมีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม โดยฝึกให้ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาตั้งแต่ยังเป็นนิสิต และ 4) สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีคะแนนการประเมินสูงที่สุดนั้น การพัฒนาให้ผลิตทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีหรือให้ดียิ่งขึ้นไปอีกนั้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มโดยเน้นให้ผลิตเห็นถึงประโยชน์ของการทำงานร่วมกันพร้อมกับสร้างจิตสาธารณะส่งเสริมให้ผลิตมีความเสียสละต่อส่วนรวมและส่งเสริมเทคนิคในการสื่อสารเพื่อให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังมีประโยชน์ต่อหน่วยงานฝ่ายพัฒนาบุคลากรที่บัณฑิตสังกัด ในการนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทุก ๆ ด้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพในการให้บริการทางด้านสุขภาพ และเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพที่สังคมยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ส่วนทางด้านการวิจัยควรให้บัณฑิตประเมินสมรรถนะของตนเองและบอกความต้องการที่ได้จากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานหลังจบการศึกษาและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มารับบริการพยาบาลเป็นผู้ประเมินสมรรถนะบัณฑิตได้โดยตรง

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารของคณะพยาบาลศาสตร์ที่สนับสนุนการวิจัย โดยอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้คณะฯ ประจำปี 2550 และขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา

และผู้ร่วมงานของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นที่ 5 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินสมรรถนะบัณฑิตพยาบาลในการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. พนารัตน์ วิศวะเทพนิมิต. สมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตทางพยาบาลศาสตร์ในพ.ศ. 2544 ถึง 2549. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
2. ศศิธร วรรณพงษ์, สุปราณี อัครเสรี, ทศนียา วังสะจันทานนท์, วิไลกุล หนูแก้ว, พรปวีณ์ ชื่นใจเรือง. การประเมินสมรรถนะของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. รายงานการวิจัย. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
3. วันเพ็ญ รักษ์ปวงชน, ขฎาภรณ์ วัฒนวิไล, ศศิธร วรรณพงษ์, จารุวรรณ รั้วไพบูลย์. ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* 2549;13(1):136-145.
4. อุดมญา พันธนิตย์, ศรีสุดา รัศมีพงษ์, ขวัญจิต คุปตานนท์. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อคุณภาพของบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 3. รายงานการวิจัย. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
5. วิลาวลัย ไทรโรจน์รุ่ง, อุบลวนา ขวัญบุญจันทร์, ศศิธร วรรณพงษ์, ขวัญจิต คุปตานนท์. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548. *วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ* 2551;3(3):373-377.
6. วาสนา แจ่มเขตร, ปฤศณา ภูวนันท์, ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์, กนกพร หมูพยัคฆ์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลประจำปีการศึกษา 2541 และ 2542. *วารสารพยาบาล* 2544;50(4):254-256.
7. กนกพร หมูพยัคฆ์, ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์, วิไลวรรณ ทองเจริญ, ปฤศณา ภูวนันท์. การศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2544 และ 2545. *วารสารพยาบาลศาสตร์* 2549;24(3):56-57.
8. ทิพย์ภา เชษฐ์ไชवालิต, ดาวลอย กาญจนมณีเสถียร, ศรีสุดา วนาลีสิน. ติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2540. *วารสารสภาการพยาบาล* 2544;16(1):56-57.

Editorial note

*Manuscript received in original form on January 5, 2012;
accepted in final form on December 21, 2012.*